

Liberecký kraj chce s okresy Görlitz a Zgorzelec posílit spolupráci v Trojzemí

07. 10. 2026 09:17

Společně plánovat rozvoj česko-německo-polského příhraničí a připravovat projekty, které přesahují hranice jednotlivých států. K tomu má přispět memorandum mezi Libereckým krajem, německým zemským okresem Görlitz a polským okresem Zgorzelec, jehož návrh včera odsouhlasila krajská rada. Partneri chtějí vytvořit Evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) a připravit podmínky pro využití přeshraničního nástroje pro Integrované územní investice (Integrated Territorial Investments – ITI) v příštím evropském programovém období.

ESÚS má vytvořit společné zázemí pro přípravu a koordinaci přeshraničních projektů. Jde o právní subjekt, který mohou založit partneři z různých členských států Evropské unie. Liberecký kraj už s touto formou spolupráce zkušenost má díky členství v česko-polském ESÚS NOVUM.

„V Trojzemí spolu sousedí lidé ze tří národů ve třech regionech, jejichž obyvatelé denně překračují hranice kvůli práci, službám nebo volnému času. Zároveň řešíme společně mnoho podobných problémů, navíc nás evidentně čeká transformace regionu po konci těžby uhlí v Turówě. Chceme vytvořit stabilní zázemí, díky kterému budeme moci připravovat konkrétní projekty a prosazovat společné zájmy celého území také na

evropské úrovni. Hlavními tématy jsou vylepšení dopravní infrastruktury, podpora vysokých škol, vědy, výzkumu a inovací a transformace průmyslu,” uvedl hejtman Martin Půta.

Přípravu ESÚS bude zajišťovat společná pracovní skupina složená ze zástupců všech tří partnerů. Připraví pravidla jeho fungování, vymezí jeho úkoly a územní působnost a navrhne způsob financování. Teprve poté budou založení seskupení schvalovat příslušné orgány na české, německé a polské straně.

„Chceme se včas připravit na další evropské programové období. Přeshraniční ITI by nám umožnilo spojit projekty české, německé a polské strany do jedné strategie rozvoje Trojzemí a společně pro ně hledat evropské financování. Nejprve proto potřebujeme určit společné priority a připravit konkrétní projekty. Konečná podoba tohoto nástroje bude záviset na evropských pravidlech pro období 2028 až 2034,” řekl Edvard Kožušník, statutární náměstek hejtmána pro resort hospodářského a strategického rozvoje.

Nové memorandum navazuje na širší spolupráci Libereckého kraje se Saskem a Dolnoslezským vojvodstvím. Její rámec stanovuje memorandum, které krajští zastupitelé schválili letos v červnu. Nynější dohoda s příhraničními okresy Görlitz a Zgorzelec na tuto spolupráci navazuje konkrétními kroky přímo v Trojzemí. Tři sousedící partneři v ní deklarují společný záměr založit ESÚS a připravovat přeshraniční ITI.

Připravované ESÚS zároveň nemá nahrazovat Euroregion Nisa, který dlouhodobě propojuje českou, německou a polskou část příhraničí. Nové seskupení má jeho činnost doplnit především při přípravě a koordinaci společných strategických projektů. Česká část Euroregionu Nisa vznik ESÚS podporuje a má zájem se do něj zapojit. Jeho členy se v budoucnu budou moci stát i další samosprávy a organizace zapojené do přeshraniční spolupráce.

Podklady pro další rozvoj spolupráce vznikají také v rámci mezinárodního projektu BorderLabs CE. Jeho pilotní část zaměřená na Trojzemí hledá možnosti, jak společně plánovat rozvoj českého, německého a polského příhraničí. Partneři mimo jiné porovnali své strategické a územně plánovací dokumenty a připravují společnou vizi dalšího rozvoje Trojzemí. Liberecký kraj je asociovaným partnerem projektu.

Samotné memorandum nezakládá finanční závazky. O konkrétních příspěvcích jednotlivých partnerů na vznik a fungování ESÚS se bude rozhodovat samostatně.